

Syömishäiriöt ja raskaus

F50 ICD-10

27.11.2008

WARD : BMJ 2008;336:93

Syömishäiriöiden yleisyys

- 9/10 naisia
- Anorexia 0.5 -1 %
- Bulimia 1 - 3 %
- muut (muistuttaa bulimiaa eli ahmimishäiriötä, mutta eivät käytä laksatiiveja tai diureetteja)
- raskauden aikana 0.3 - 11 % ???

Vaikuttaako raskaus syömishäiriöihin?

- painon nousu ja ruumiirakenne muuttuvat, mikä aiheuttaa ahdistusta

toisaalta

- syömishäiriö voi olla parempana raskauden aikana, koska tuleva äiti on huolissaan ”sikiövauvastaan”

Hedelmällisyys ja syömishäiriöt

- Bulimia: amenorrhea
secundaria 5%:lla
- kuitenkin 75% bulimiaa
sairastavista on tullut
raskaaksi
- AN – fertiliteetin
palautuminen voi viivästyä
jopa 30%:lla vaikka normaali
paino saavutetaan

Pregnancy complications and neonatal outcomes in women with eating disorders

- Franko et al. Am J Psychiatry 2001: 158: 1461
- N= 246
- Self-report ja trained assistant interviews
- **Suurin osa synnytti terveet lapset**
- GA 38.7 viikkoa, bulimiassa lyhyempi kuin anorexiassa
- 6.1% anomaliaita
- 347 **postpartum masennus**
- CS 26.5%
- Monissa tutkimuksissa osoitettu, että **oireet pahenevat synnytyksen jälkeen** (40%:lla voi olla affekt oireita jo aikaisemmin)
- imettävät lyhyemmän ajan
- Muissa tutkimuksissa todettu lapsen pienipainoisuutta, bulimiapotilailla keskenmenoja

Anorexia nervosa ja sukupuoli

- AN 10x yleisempi naisilla kuin miehillä
- *Procopio et al: Arch Psychiatry 2007; 64: 1402*
- Ruotsalainen kaksostutkimus
- Prevalenssi , jos samaa sukupuolta tai eri sukupuolta
- Suurin tyttö-tyttö-kaksosilla
- Poika-tyttö-kaksosilla pojilla suurempi riski kuin poika-poika-kaksosilla
- Syy: hormoonit!!!!!! Kohdunsisäinen hormoniympäristö

Kenellä tulisi epäillä syömishäiriötä?

- matala BMI
- huolestunut painosta
mutta ei ole ylipainoinen
- kuukautishäiriöt
- vatsavaivoja
- merkkejä nälkiintymisestä
tai toistuvasti oksentelusta
(hampaat)
- psykologisia ongelmia

Seulonta yhteisössä

- Rahkonen et al.:
- Int J Eat Disord
2006:39:754
- 1975 -1979 syntyneitä
suomalaisia naisia,
kaksosia
- n= 2881
- ED prevalence 5 -10%

- Englanti:

- AN 7/1000
- bulimia 0.5 - 1%

Syömishäiriöt

- EAT, EDI, BITE, Bulit, EDE-S
etc...kyselykaavakkeita sisältäen 5 -91
kysymystä
- **Bulimia** nyt tai life-time-risk: parhaiten
esille ulostuslääkkeiden tai oksentelun
kysymyksillä
- **Anorexia** : onko sinulla koskaan ollut
anorexia ja onko kukaan koskaan epäillyt
sinulla olevan syömishäiriön

Sensitiivisyys ja spesifisyys

- Yhtä hyvä muutamalla oikealla kysymyksellä kuin strukturoiduilla kyselyillä
- **BMI** nyt ja minimi BMI huonoja nuorilla naisilla seulontamenetelminä
- **Amenorrhea (= ei kuukautisia)** samoin
 - e-pillarit voivat maskeerata
 - (eli pillerivuodot tulevat)

Neuvolakäynnillä kyseltäviä asioita (kun epäilet syömishäiriötä)

- miten syöt nykyisin, ahmitko tai varot syömästä ?
- oksennatko tai käytätkö laksatiiveja syömisen jälkeen?
- oletko tyytyväinen painoosi ja kehoosi ?
- mitä painat nyt, nouseeko paino sopivasti ?
- minkälainen on mielentilasi, oletko allapäin tai ahdistunut ?
- minkälaista liikuntaa harrastat ?
- liikutko mielestäsi liikaa ?

Hoito

- paras ennen raskautta
- ravitsemusneuvonta
- kerro sikiön kasvusta
- lähetä ravitsemusterapeutille
- anorexia nervosa – moniammatillinen hoito
- raskauden jälkeen – depressio?
- tue imetystä
- kotikäynnit tai tiheämmät käynnit lapsen kasvun ja painonkehityksen seuraamiseksi

Hoito ja seuranta raskauden aikana

- ennen raskautta kehoitus välttää raskautta kunnes parantunut
- jos raskaana, kysy lääkkeit (laksatiivit, diureetit)
- tiheät seurannat
- kerrottava, että norm. painonnousu on 8-14kg
- psyykkinen tuki – postpartum masennusriski suuri, relapseissa bulimiapotilaille fluoksetiini 60 mg

Vaikuttaako äidin sairaus äiti-lapsi vuorovaikutussuhteeseen?

- kontrolloivia äitejä: leikki ja ruokailu
- lapset näyttävät olevan laihempia kuin muut lapset